PROLETAREN.

Anarkistisk Organ for Skandinavien.

Udgaar hver 14de Dag.

Bladet kan bestilles paa alle Postkontorer.

Koster 35 Øre Kvartalet, 5 Øre pr. Nr.

Redaktionen:
Lille Enghavevej 11 A, 1. S.
København.
Aabent hver Aften fra 7 - 8.

Ekspeditionskontor:
Møntergade 27, 3. S. Sideb.
København.
Aabent hver Aften fra 6 - 9 og
Søndag Form. fra 10-12.

Nr. 7. | Søndag den 26. April 1896. | 1. Aarg.

„Freiheit" und „der arme Teufel" werden aufgefordert, Tauschexemplare zu schicken.

Expeditionskontoret er flyttet fra Saxogade 61, 5. Sal til Møntergade 27, 3 Sal, Sideb

Fra den 1ste Maj er Redaktionens Adr.: Saxogade Nr. 23, 1. Sal o. G., København V.

Anarkismen.

I den korte sammentrængte Skitse, vi i sidste Nummer gav af Anarkismen, omtalte vi ikke de Indvendinger, Folk har rejst mod dens Realisation. Man har bl. a. spurgt os om, hvad vi vil gøre ved dem, der ikke vil bestille noget. Det Spørgsmaal er let at besvare. Thi er der overhovedet noget Menneske, som ikke vil bestille noget? Intet Menneske vilde kunne holde ud at leve i stadig Lediggang. Selv nu tildags kan Rentieren, som ikke behøver at bestille noget, ikke holde ud at være ubeskæftiget men giver sig til at hugge Brænde o. l. Og desuden er det jo sikkert, hvad Lægevidenskaben ogsaa bekræfter, at Arbejde er ligesaa nødvendigt for Legemet som Hvile, og at det intet at bestille ligesaavel fremkalder sygelige Tilstande i Legemet som det at slide for meget. At Arbejdet nu for Tiden snarest er en Forbandelse, er jo let forstaaeligt; Arbejderen gaar med Ulyst til Arbejdet, han arbejder jo ikke for sig selv, de Sko, han syr, de Klæder, han laver, har kan ikke selv Raad til at købe. Og endvidere, hvor ensformigt og aandssløvende er ikke mangen Gang hans Arbejdo, tit i usunde, mørke Lokaler 10—12 Timer om Dagen. Men selv om der, efter at alt dette var bleven forandret, alligevel skulde være Mennesker, som ikke vilde arbejde, skulde de derfor ikke have noget at spise? Skulde man for disse sikkert faa Menneskers Skyld indføre Straffebestemmelser og Kontrol og Opsynsmænd? Nej, andre Kammeraters Exempel vilde sikkert faa dem til at bruge deres Tid paa en nyttig Maade.

Men der er andre Indvendinger.

Hvad vil I gøre med Forbryderne, spørger man.

Dertil svare vi: Alle de Forbrydelser, der er knyttede til den private Ejendomsret, vil jo forsvinde, naar Privatejendommen ophæves — og det er vel de fleste Forbrydelser, saadanne som Tyveri, Røveri, Mord; Barnemord vil forsvinde, naar det ikke længere betragtes som en Skam, at en ung Pige faar Børn uden at have spurgt Præst eller Borgmester derom. Bølleuvæsenet, som der klages saa stærkt over og diskuteres om Pryglestraffe imod, mon det ikke har sin dybe Grund i de Prostituerede ulykkelige Stilling? Og det vil sikkert forsvinde, naar alt dette Uvæsen med sit Tilbehør af udsugende Bordelværtinder og dermed i Forbindelse staaende Politiembedsmænd forsvinder. Mange andre Forbrydelser er sikkert kun Udslag af abnorme Sjælstilstande, og hvormange Mennesker er ikke — især i tidligere Tid — blevne straffede som Forbrydere, som sikkert var sindssyge? Hvad har i det hele Fængsler og Politi udrettet mod Forbrydelser? Tilbagefald er jo næsten det normale. Men Aarsagen til Forbrydelsen — de raadne Samfundsforhold — bliver jo ogsaa ved at bestaa. Og man helbreder heller ikke en Sygdom ved at tage et eller to af dens Symptomer bort men ved at rette sin Behandling mod selve Sygdomsaarsagen. Men Lidenskabsforbrydelserne da, dem vil I dog aldrig blive af med, raaber man til os. Sikkert vilde deres Tal om ikke blive 0, saa dog betydeligt forminskes, naar Pengene og alt hvad de er Skyld i af Ulykke og Elendighed, forsvinder. Men selv om enkelte Forbrydelser, f. Ex. udsprungne af Jalousi o. l., vilde blive tilbage, var der dog for deres Skyld ingen Grund til at indføre det gamle System igen. Selv om Anarkiet er den bedste Tilstand, vi kan tænke os, er den dog ikke noget Paradis. Den er blot en uendelig lykkeligere Tilstand end den nuværende.

Derfor er det ogsaa en underlig Indvending, som mange mod Anarkisterne venligtsindede Folk kommer med, den nemlig, at Anarkiet kun er en Utopi og ikke kan virkeliggøres, før vi alle ere rene Engle. Ti disse Mennesker mangle aabenbart blot Evne til at se ud over de øjeblikkelige forvaklede Forhold og alle de uheldige Tilstande, der udspringer af Statens og Avtoritetens Indflydelse. Mennesket er godt af Naturen, det er kun de raadne Samfundstilstande, der gør ham til raa Egoist og fremelsker Egenskaber hos ham som Begærlighed, Gerrighed, Misundelse, Herskesyge osv. Denne grusomme Kamp for Tilværelsen, den fri Konkurrences smukkeste Blomst, som Darwin har eftervist for Dyrs og Planters Vedkommende som en uomstødelig Naturlov, i Følge hvilken den stærkeste og bedst udrustede opæder og ødelægger den svagere, denne har alle Forsvarere af de bestaaende Tilstande henvist til som ogsaa gældende for Menneskene nu tildags og ment, at Kamp mod en Naturlov vilde være forgæves. Forholdene vilde ikke kunde forandres. De glemmer de lærde Professorer og Nationaløkonomer og de store Udbyttere, som her gaar Haand i Haand og i Naturloven se en lovlig Undskyldning til ikke at gøre noget for dem, der sulter — de glemmer, at det netop er Menneskenes Fortrin fremfor Dyrenes, at deres fysiske Evner er hojere udviklede, at de er Herrer over Naturen og dens Love ikke at tale om, at det, hvorved de stærkeste nu tildags er de stærkeste, væsentlig er Penge, Arv, Privilegier, Statsbeskyttelse osv. osv. hvilket altsammen er afskaffet i Anarkiet.

Kan vi blot faa Folk til at se ud over det nuværende Samfund, det er det, det gælder om. Det gælder om at sprede Oplysning om vore Ideer og skabe Solidaritetsfølelse blandt Folket, jo flere vi kan vinde, jo stærkere vi kan agitere ved Blade og Brochurer osv., desto lettere vil det blive for Folket at komme over i den anarkistiske Sam-

fundstilstand og desto vanskeligere for Førere og andre Lykkeriddere at tage Magten, som de ellers har gjort efter enhver Revolution. (Fortsættelse om Attentater o l.)

„Sjoverne."

Naar jeg skriver disse Linier, da er det for at henvende mig til de fattige Proletarer, nemlig til dem, som i vort nuværende Samfund kaldes for „Sjovere og Banditter", til dem, som er forhadt og tilsidesat af alle, som ingen af deres Medmennesker tænker andet end ondt om, trods det, at de mange Gange kan være af en meget bedre og ædlere Karakter end mange Andre — til dem, som knap har de aller nødvendigste Laser til at skjule sig i og til de Proletarer, som ikke kender til at være mæt men kun kender til at lide Nød, Sult og Elendighed. --

Jeg vil vende mig til et af de Tusinder af Eksempler, der ligger for Dagen, nemlig Dig, Du som er født af fattige Forældre, og straks efter Fødslen blev indhyllet i nogle Klude, der skulde tjene som Beklædning, Du, som maatte skytte Dig selv, medens Dine Forældre vare paa Arbejde, til Dig, som har faaet Opdragelse i Gadens Rendesten, saa vel Sommer som Vinter altid lidende af Sult og Kulde; allerede dér mærker Du, hvorledes Du bliver sparket og Du bliver tiltalt haardt og brutalt overalt af de „fine Folk," og deres Børn værdiger Dig ikke et Blik. Allerede da mærker Du et unaturligt Forhold, Du mærker, at Du er tilsidesat og et Skumpelskud i dette Samfund. Naar Du da er bleven saa gammel, at Du skal i Skole, da er det første, Du lærer, naar Du stikker det ene Ben ind ad Skoledøren, Lydighed for Avtoriteterne. Paa hvilken Maade lærer Du dette? Som sædvanlig med Haardhed og som oftest med Prygl, da Avtoriteterne ikke kender anden Maade at undervise og oplære Proletarbarnet paa end netop stadig med Tampen i Haanden. (Hvis det ikke var dem for megen Ulejlighed, tog de helst én i hver Haand.) — Kan Du saa i vort nuværende Samfund faa Tid til at passe Din Skole? Nej; Du kommer i Kapitalistens Trædemølle allerede i Din tidligste Alder, fordi Dine Forældre ikke kan tjene tilstrækkeligt til Livets Ophold; Du ser velnærede og velklædte Børn more sig paa alle Omraader, medens der ikke engang levnes Dig Tid til at lære Dine Lektier Hvad der overlades Dig i Din Barndom er Elendighedens Kvaler. Du maa sulte og lide Nød, Du maa nøjes med Klude til at beskytte Dit Legeme mod den værste Kulde. Din Adspredelse og Din Opdragelse er i Kapitalistens Slaveanstalt, hvor Du tiltales haardt, raat og brutalt, aldrig med et kærligt Ord; allerede da opstaar det første blodige Had mod det bestaaende Samfund; men det Had, som Du indgydes paa Arbejdspladsen, skal Skoleinstitutionerne nok pille ud af Dig i Form af Religionslæren, som kun omhandler Lydighed mod Avtoriteterne og Respekt for Loven Imidlertid er Du naaet til Dit fjortende Aar, og Du kommer i en Lære. Bliver Du grundig uddannet i Faget? Antager Kapitalisten Dig for at gavne Samfundet? Nej aldeles ikke. Han antager Dig kun for at berige sin egen Pengepose, Du er billig Arbejdskraft, Du bliver brugt som Bydreng, som Arbejdsmand og som Syndebuk, navnlig naar han er gal i Hovedet, hvilket hænder ret ofte. Naar der saa er hengaaet et Par Aar, bliver Du oplært i en enkelt Branche i Faget for derved at blive udbyttet saa meget som muligt, og Behandlingen i den Tid er jammerlig ja ligefrem grusom; overalt bliver Du sparket til, ingen Venlighed finder Du; hvorledes skal Sindet blive? Endelig bliver Du Svend, Du rejser, men det er som sædvanligt uden Penge. Medens Bourgoisiet kører i første Klasses Kupeer, maa Du drage af Landevejen mangen Gang vaad og sulten, og Dit Logi bestaar af en Halmstak eller en Kostald, Din Kost af nogle tørre Brødskorper, som er sammenfægtet, medens Blodiglen ligger paa flotte Hoteller og flyder i Overdaadighed. Hvis Du tænker over dette, maa Dit Sind harmes forfærdeligt paa det nuværende Samfund, saaledes som det er indrettet. Du har maaske ikke Mod nok til at bryde med det bestaaende, Du knytter Dine Hænder i Bukselommerne endnu en lille Stund.

Maaske er Du kommen her tilbage igen, lad os sige, at Du er heldig med Arbejde. Du gifter Dig og faar en Flok Børn, pludselig kommer der en Vinter, Du er uden Arbejde, den eneste Henvisning, Du faar, er Sult og Elendighed for Dig og Din Familie, Du gaar troskyldig fra den ene Arbejdsplads til den anden for at søge Arbejde, men der er Intet at opdrive. Alt Dit Tøj spadserer paa Laanekontoret til Aagerkarlen, som yderligere udsuger Dig. Og midt under alt dette kommer Løjseren, der præsenterer sig som Husvært og vil have Penge, Du beder ham vedblivende at vente, men haardhjærtet som en Bøddel smider han Dig med en lurvet klædt Hustru og nogne Børn paa Gaden.

Du fortvivler over denne grænseløse Elendighed, der vælter ind over Dig, Din eneste „Trøst" bliver Brændevinsflasken, fordi den døser Dig bort, døver Din Kummer. Foraaret er imidlertid kommet, Folk bliver antaget til Arbejde, men Du, som har døjet alt det Onde uafbrudt i et halvt Aars Tid, er kommen til at se gammel ud, og til at beskytte Din Krop har Du kun nogle Laser med en tom Mave indenfor, som stadig bliver straffet med Sult. Alle haaner Dig, Alle fornedrer Dig, Venner har Du ingen af. Overalt bliver Du udskældt for Hjørnesjover, Bandit, Dagdriver osv.

Det er Takken, Du faar, for Din Opofrelse for Samfundet. Hvem er den største Sjover, Bandit og Dagdriver? Er det den, der hele sit Liv har stræbt efter at leve saa godt som muligt med sin Familie for den lille Sulteløn, han har faaet, der taalmodigt har gaaet og slidt over sine Kræfters Evne for at ophobe Rigdomme til en Røverbande, men som Nød og Elendighed har bragt til at fortvivle? Eller er det den, som med Forsæt udpiner den sidste Bloddraabe af Proletariatet blot for at tilfredsstille sine Lyster ved Hor og Svir og al Overdaadighed for at kunne spadsere op og nedad Strøget og se efter de nyeste Moder — samt udskælde sine Arbejdere, hvilket de lader udføre gennem andre, da de jo til Tider ere saa dovne, saa de ikke engang selv gider gøre det. Den Slavefoged, der lader sine Arbejdere slide og slæbe blot for en ussel Sulteløn, hvorved de faar for lidt til at leve af og for meget til at dø af, den, der jager sine Arbejdere paa Gaden, fordi de har en selvstændig Mening eller som, saasnart Arbejderne har opslidt sine Kræfter derfor jager dem ud i Elendighedens Uføre. En saadan Tyran var det bedre, at han fik sig en Tur til Maanen, end at han skulde være Hersker i Samfundet.

En skønne Dag slaar Du Dig løs fra de berusende Drikke og tænker over Sagerne: Hvad er Skylden til al min Elendighed? Du vil snart blive klar over, at det nuværende Samfund er raaddent fra Bunden af og som Følge deraf helt raaddent op igennem. Det er det, der bærer Ansvaret. Men da vil Du maaske spørge, hvad er der at gøre for at faa en bedre Tilværelse? Da vil Svaret lyde: Gør Dig til en villiestærk og selvstændig Person, bortkast al Avtoritet og Førerskab, lad Solidaritetsfølelsen faa Indpas indenfor det store Proletariat, skab en stor offentlig Mening imod Bourgeoisiet og kæmp hen til et velordnet kommunistisk Samfund. Og hvis Du vil den Vej, da kan Du finde Kampfæller indenfor den anarkistiske Ramme. Vi vil bruge alle Midler til at kuldkaste det bestaaende Samfund med. Naar Du da først er sat ind i den Lære og kender og forstaar den, vil Du inden ret lang Tid staa som en ivrig Agitator for Anarkismen. Men Tidspunktet vil snart komme, da Du bliver træt og ked af Livet paa Grund af, at det er ødelagt i den tidligste Alder, og da vil Du maaske faa det Mod, som Du en Gang manglede, nemlig Mod til at løfte Dine Hænder op af Lommerne og sige: Jeg er ked af at leve men vé dem, der bærer Skylden derfor, de maa selv tage Følgerne!

Ansvarlig: J. Møller

Den frie Kærlighed.

Enhver Spidsborger forstaar ved fri Kærlighed i et anarkistisk Samfund en Tilstand, hvor Kærligheden ligner en Kaninavl, Mændene behøver ikke at bryde sig om Følgerne af Kønsdriften, det gaar mest ud over Kvinderne, som vil føde Børn i Massevis. Kvinden behøver ikke at sørge for Opdragelsen og Ernæring af Børnene, det besørger Samfundet i Opdragelsesanstalter, og der vil snart blive saa mange Mennesker, at Jorden ikke vilde kunne føde dem allesammen. Da Mændene og Kvinderne ere fuldstændig fri, og der ikke paahviler dem nogen Tvang, i det der ikke bestaar noget fast Ægteskab, vil Mændene løbe fra den ene Kvinde til den anden, og omvendt; Børnene kende mange Gange slet ikke deres Far' og Mor' og Menneskeslægten vil snart moralsk og fysisk aldeles ødelægges.

Naar disse Mennesker har Ret, vil det se meget trist ud med Kærligheden i et frit Samfund, og det kan tænkes at kunne ske, hvis Menneskene vil blive ved at være saa dumme og uoplyste, som de er nu for Tiden. Men vi maa regne med Fremtidsmennesker. Nu for Tiden binder Ægteskabet, som er fastsat af Loven, Mennesker sammen for Livstid; om de har Kærlighed til hinanden eller ej, spiller slet ikke nogen Rolle. Selv om de siden bliver nok saa ked af hinanden, holder Loven dem sammen, og Følgen er

at de mange Gange gaar uden om Loven. Men Loven er kun for de Dumme og for de Fattige. Den Besiddende kan godt have Kærlighedsforholdene udenom — de Fattige har ikke Raad dertil — de Rige kan godt have en eller anden rig Maitresse i en flot Lejlighed, ved Siden af at de er gift, og skulde der ske noget, vil Penge al Tid spille den mest bestemmende Rolle. En Nutidskvinde ser ikke med samme Øjne paa den fattige som paa den rige Mand.

I et fremtidigt Samfund, hvor der ikke eksisterer Ejendomsret, kan der kun være Tale om selve Personernes Egenskaber. Mennesker, som ere uafhængige af Pengeforhold, Rang og Titel, vælger aldeles frit deres Kønsfæller, og da man kan antage, at Mennesker kun gaar sammen af ren Kærlighed. vil saadan et Sammenliv være meget smukkere og lykkeligere og mere vedvarende end nutildags. Den gensidige Agtelse vil indtræde i Stedet for den Slavefølelse, som Kvinden hovedsaglig nu for Tiden er underkastet. Nu for Tiden er Kvinden Mandens Husdyr, Børneopdrager eller Modedyr, hvorimod Kvinden i et Fremtidssamfund er i Besiddelse af samme Frihed og Selvbestemmelsesret og er økonomisk lige saa afhængig som Manden. Mand og Kvinde lever kun saa længe sammen, som Kærligheden varer, eller de synes om at være sammen. Er de ked af hinanden eller er de enkelte Parter kommen til at synes om et andet Menneske, skilles de ad, i Stedet for som det nu er, hvor Loven holder dem sammen som et Par Lænkehunde. Familien, som den nu for Tiden bestaar, vil forsvinde med Ophævelsen af Ejendomsretten. Forældrene vil ikke have nogen Interesse af, at ophobe store Formuer for Børnene, da Produktionen er saa langt fremskreden, at erhvert Menneske kan tilfredsstille sine nødvendige Behov, og da alle Skoler og Læreanstalter staar aabne for alle og da ethvert Barn og Inidivid kan udfolde sin Aand og sit Geni efter Ønske og Behag, kan Forældrene være uden Sorg for Børnenes Fremtid. Et Menneskes Egenkærlighed og Trangen til at være den mest fremskredne, vil al Tid bringe Mennesket til at lære noget. I den yngste Alder vil en fornuftig Opdragelse af særlig dertil egnede Personer, som har stor Kærlighed og Lyst til Børnenes Opdragelse, bibringe dem den første Uddannelse. Om det bliver i Hjemmet eller en særlig dertil indrettet Anstalt — Fremtidsmenneskene vil nok vælge det bedste. Sandsynligvis bliver det store Haver eller store Lokaler. Det fremtidige Samfund vil i det hele taget lægge mere Vægt paa Opdragelsen og Oplysningen af Børnene end nu for Tiden.

Naar der anføres, at Menneskene vilde formere sig voldsomt, saa vil der efter al Sandsynlighed indtræde det modsatte. Nu for Tiden har Staten netop Interessen i, at der fødes saa mange Børn som mulig, (selvfølgelig, naar Folket selv opdrager og føder dem) jo flere Skatteydere og Soldater bliver der, og Borgeoisiet faar flere Proletarer. Den besiddende og oplyste Klasse tager sig nok i Agt for at faa for mange Børn, for ikke at splitte deres Ejendom for meget; det er en Kendsgerning, at den dumme, fattige Befolkning faar de fleste Børn. Frankrig, som det mest oplyste Land, i det mindste i dette Henseende, har slet ingen Tilvækst af Mennesker. Den fremtidige oplyste Kvinde vil nok sørge for at faa saa faa Børn som mulig, det er for hende ubehagelig og smertefuldt og tager en Del af hendes Frihed og Nydelse. For Manden vil de fremtidige Kærlighedsforhold ogsaa se anderledes ud. Han kan ikke tyrannisere og brutalisere Kvinden mere. Kvinden staar som hans Lige. Og som fornuftige Væsener ved de hvad de gør, i Henseende til det Maal af Nydelse, de hengiver sig til, og den Smerte hun udsætter sig for ved at føde Børn. I det hele taget vil Fremtidens Mennesker tage mere Hensyn til hinanden i Kærlighedsforhold og dele, saavidt muligt, saavel Nydelse som Pligt. Den frie Kærlighed vil skabe ganske andre Forhold mellem Menneskene, men i Stedet for at hjælpe os i vor Kamp til friere Forhold, er vore Nutidskvinder vore værste Modstandere. Derfor oplys Kvinden! Kvinderne bør læse Proletaren og skaffe sig Oplysning, saa bliver Kampen lettere og hurtigere.

En Oprørers Ord.

Af Peter Kropotkin. (Oversat til „Proletaren").

Situationen.

Der er ingen Tvivl derom, vi iler med stærke Skridt henimod Revolutionen. Vi staar foran en Rystelse, der ligesom i 1848 vil udbryde i ét Land og udbrede sig overalt i Nabolandene, og i det den ryster det nuværende Samfund i sin Grundvold, vil den samtidig fornye Livets Kilde.

Til Bekræftelse af vore Ideer, finde vi det ikke engang nødvendigt at benytte Vidnesbyrdene af en berømt, tysk Historieskriver (1) eller af en vidt bekendt italiensk Filosof (2), som begge efter Grundlæggelsen af den moderne Historie, spaar den uundgaaelige Skæbne: Revolutionen ved Aarhundredets Slutning.

Betragter vi blot det Billede, som i de sidste 25 Aar har oprullet sig for vore Øjne, betragter vi blot, hvad der nu til Dags udvikler sig omkring os. Vi vil da kunne konstatere to fremtrædende Kendsgerninger, som træder frem fra Forhængets mørke Baggrund: Folkets Opvaagnen ved Siden af den herskende Klasses moralske, aandelige og økonomiske Bankerot og den herskende Klasses frugtesløse Anstrængelser for at forhindre denne Opvaagnen.

* * *

1) **Gervinus**: Indledning til det 19. Aarhundredes Historie.
2) **Terrari**: Statens Ret.
3) **Gavel**: Folkets Opvaagnen.

I det kvælende Værksted, saavel som i det mørke Hjørnekøkken, under Kornloftets Tag saavel som i Bjergværksgruberne danner der sig allerede en ny Verden. I hine mørke Masser, som Bourgeosiet foragter, nøjagtig i samme Grad som det frygter dem, af hvis Skød endnu stadig den oplivende Aand udspringer, som begejstrede de store Reformatorer, i disse mørke Masser slutter den sociale Økonomi og den politiske Organisations Problemer sig til hinanden, sammenlignes og faar deres ny Løsning dikteret af Retfærdighedsfølelsen. Man skærer ind i Samfundets skælvende Kød, ny Bestræbelser udvikler sig, ny Begreber udvikles.

Meningerne udveksles, varierer i det Uendelige. Men særlig to Ideer klinger mere og mere tydeligt frem af Stemmernes Virvar. Afskaffelsen af den individuelle Ejendom, Kommunismen paa den ene Side, Fjernelsen af Staten, Dannelsen af Kommune, den fri internatinale Forening af det arbejdende Folk paa den anden Side. To Veje mødes i det samme Maal: Ligheden. Ikke denne hykleriske, formelle Lighed, som Bourgeosiet har skrevet paa sit Banner og inddraget i sine Lovbøger, for bedre at kunne underkue Producenten, nej, den virkelige Lighed: Jorden, Kapitalen og Arbejdet for alle.

Den herskende Klasse maa søge at undertrykke disse Bestræbelser. Den kan lade Tilhængerne begrave bag Fængselsmurene og forbyde det fri Ord; den ny Idé vil alligevel trænge ind i Hjærnerne, og ligesom fordum Drømmen om det rige og fri Morgenland fik de Livegne til at indtræde i Korsfarernes Rækker, saaledes vil ogsaa denne Idé erobre og gribe Hjærterne. Ideen kan slumre et Øjeblik, man kan forhindre dens fri Udvikling; men den vil undergrave Grunden, og dens Udbrud vil være saa meget heftigere. Se blot til Socialismens Opvaagnen i det korte Tidsrum af 15 Aar. Bølgen faldt et Øjeblik, men nu ruller den paany fremad, og dens Kraft har fordoblet sig. Og saasnart det første Forsøg paa at realisere denne nye Idé er gjort, vil den fængsle alles Øjne ved sin Simpelhed og al sin Ynde.

Et eneste heldigt Forsøg — og Tiltroen til dens Kraft vil indblæse Befolkningen en heroisk Begejstring. Dette Øjeblik kan ikke mere være fjærnt. Alt bringer os det nærmere: Elendigheden selv, som tvinger den Ulykkelige til Eftertanke, den tvungne Lediggang, som river det tænkende Menneske ud af det snævre Værkstedsomraade og kaster ham paa Gaden, hvor han pludselig lærer den herskende Klasses Ryggesløshed og Udygtighed at kende.

* * *

Og den herskende Klasse, hvad gør den imidlertid?

Naturvidenskabene tage et mægtigt Opsving, som uvilkaarligt minde os om Tiden før den store Revolution i forrige Aarhundrede; medens kække Opfindere hver Dag aabner ny Omraader for Menneskene og giver den Vaaben i Hænderne til Kamp mod den ubundne Naturmagt. Under alt dette Bourgiosiets sociale Videnskab, den tygger videre paa de gamle Fordre.

Skrider den herskende Klasse maaske fremad i det praktiske Liv? Langt fra. I vanvittig Forblindelse svinger den sin Faneklud og forsvarer den egoistiske Individualisme, Væddekampen, Mund mod Mund, Nation mod Nation, den centraliserede Stats Almagt.

Den skrider fra Beskyttelseshandelen til Frihandelen og fra Frihandelen til Beskyttelseshandelen, den gaar fra Reaktion til Liberalisme og fra Liberalisme til Reaktion, fra Atheisme til Munkedømme og fra Munkedømme til Atheisme, stadig med frygtsomme Blikke rettet mod Fortiden; mere og mere træder dens Udygtighed for Dagen til ogsaa blot at kunne skabe det ringeste Værk, der kan bestaa.

Hele dens Virksomhed bestod hidtil kun i en smagfuld Fornægtelse af det givne Løfte.

Denne herskende Klasse havde lovet os Arbejdsfriheden, men den har forvandlet os til Fabriksslaver, til Herrernes og Værkførernes Undergivne. Den har paataget sig at organisere Industrien for at sikre os en menneskeværdig Tilværelse, men endeløse Kriser og den dybeste Elendighed er Resultatet. Den har lovet os Uddannelse, men den fratog os ethvert Middel til Udvidelse af vore Kundskaber. Den lovede os politisk Frihed og er gaaet fra Reaktion til Reaktion. Freden har den lovet os, og til Krige uden Ende har den ført os. Alle disse Løfter har den brudt.

* * *

Men Folket er nu træt; det spørger sig selv, hvor det nu egentlig er, efter at det saa længe er blevet regeret og holdt for Nar af Bourgeosiet.

Europas nuværende økonomiske Tilstand giver os Svaret paa dette Spørgsmaal.

Priserne, som tidligere var forbigaaende, er nu bleven kroniske. Bomuldskrisen, Krisen i Metalbranchen, Krisen i Urindustrien, alle disse forbinder sig med hinanden, de bliver permunente.

De Arbejdsløses Tal i Europa ansætter man nu til flere Millioner; Titusinder trækker tlggende fra By til By eller forlanger truende Brød eller Arbejde. Saaledes som Bønderne i Aaret 1787 gennemstrejfede Landet uden at finde en Plet Jord til Bebyggelse eller en Hakke til at arbejde med paa den rige af Aristokraterne beslaglagte Jord i Frankrig, nøjagtig saaledes vanker nu til Dags Arbejderne omkring uden Beskæftigelse, fordi en Haandfuld Dagdrivere har tilranet sig alle Raamaterialierne og det til Produktionen nødvendige Værktøj.

Hele Industrier bliver hensynsløst tilintetgjorte, store Byer som Sheffield bliver forvandlet til Ørkener. Elendigheden i England, særlig i England, for her i Stedet, hvor Nationaløkonomerne bedst kan bringe deres Principer i Anvendelse; Elendigheden i Elsas, Hungersnøden i Italien og Spanien. Overalt Stilstand og ufrivillig Lediggang. Og med Arbejdsløsheden kommer Nøden eller rettere Elendigheden, Børn med falmede indfaldne Kinder, Kvinder, der i en Vinter er bleven fem Aar ældre, ødelæggende Sygdomme, som i store Skarer nedmejer Arbejdernes Rækker. Saavidt har Bourgeosiets Herredømme bragt os.

Og I taler endnu til os om Overproduktion. Er det Overproduktion, naar Bjergmanden, som ophober Kul, ikke er i Stand til at fyre i Kakkelovnen i den raa Vinter for at beskytte sig mod Kulden? Naar Væveren, som væver flere Kilometer Stoffer, maa nægte sine lasede Børn en Skjorte? Er det Overproduktion, naar Mureren, som bygger Paladser, maa bo i elendige Hytter, naar Arbejderen, som frembringer sande Pragtværker for Modedukkerne, kun er i Besiddelse af et Stykke gennemhullet Overføj, som skal beskytte mod det ublide Vejr? Kalder I dette Industriens Organisation? Snarere kunde man sige, det er Kapitalens hemmelige Alliance til Arbejderne Underkastelse ved Hjælp af Sulten.

* * *

Man siger os, at Kapitalen, dette Produkt af menneskelig Arbejdskraft, ophobet i Hænderne paa nogle faa, undgaar Landvæsenet og Industrien, da de ikke lover den nødvendige Sikkerhed. Men hvor kan man da finde den, naar den forlader Pengeskabet? Nær ingen Frygt! Der gives endnu Foretagender, som er indbringende for Kapitalisten. Han styrer Sultanens Harem, han underholder Krigene og understøtter Russerne mod Tyrkerne og til samme Tid Tyrkerne mod Russerne. Eller bedre endnu. En Dag opretter man et Aktieselskab, ikke for at indgribe i Produktionen, nej, simpelthen for at hidføre en skandaløs Fallit i Løbet af et Par Aar, efter at de ærværdige Grundlæggere trukket sig tilbage med de erhvervede Millioner, som de forlanger som Belønning for Ideen.

Denne Kapital konstruerer unødvendige Baner ved St. Gotthard, i Japan eller om det skal være i Sahara, for at Rothschild som Opretter, Chef-Ingeniøren og Forretningsindehaverne kan fortjene nogle Millioner derved.

Men frem for alt kaster Kapitalen sig over Aktiesvindelen, Spillet i det store paa Børsen. Kapitalisten spekulerer i den kunstige Forhøjelse af Priserne paa Korn og Bomuld, han spekulerer i Politiken, i den Aktiernes Stigning, som følger efter enhver Reform eller en hvilkensomhelst diplomatisk Note; og ikke sjeldent er det Regeringens Agenter selv, som deltager i disse Spekulationer, hvilket Historien hver Dag leverer Beviser paa.

Børssvindelen driver Industrien til Ruin. Trods alt dette kalder man det en forstandig Forretningsledelse. Dertil forlanger man vor Understøttelse.

* * *

Med et Ord: det økonomiske Koas har naaet sit Højdepunkt. — Dette Virvar kan dog ikke være af lang Varighed. Folket er træt af at bære disse evige Kriser længere, som fremkaldes af den herskende Klasses Rovbegær. Det vil leve og arbejde og ikke Aar efter Aar hensygne i Elendighed, i Elendighed, som er krydset med fornedrende Almisser.

Stadig mere og mere overbeviser Arbejderne sig om den regerende Klasses absolute Udygtighed, til at helbrede Industrien og til at regulere Produktionen og Ombytningen, om deres Udygtighed til at forstaa Tidens voldsomme Aandsudvikling.

Folket vil snart kalde Bourgeosiet bort fra Skuepladsen, saasnart det gunstige Øjeblik til selv at tage sine Anliggender i Hænderne er kommen. Dette Øjeblik er ikke mere fjernt, alle Skavankerne, som opæder Industrien, betinger det og det bliver endog fremmet ved Staternes Opløsning, som med rivende Hurtighed fuldføres for vore Øjne.

Notitser.

I Lissabon exploderede forleden en Bombe og dræbte en rig Fabrikant og hans Tjener, lige da Fabrikanten steg ud af sin Vogn.

Kammerat F. Künstler, den forrige Forlægge er Torsdag Aften Kl. 9 bleven fængslet paa Gaden. Hans Straf paa 3 Maaneder for Socialistnummeret af 18. Januar staar ved Magt. Desuden svæver mod ham en Anklage paa Grund af Martsjubilæunummeret, i hvilket Anklagemyndigheden har fundet 6 Artikler af straftbart Indhold.

Udenlandske Blade.*)

Foruden vore sædvanlige Blade har vi endvidere modtaget følgende;

»El Esclavo« (Post Office Box 385, Tampa, Florida).
»Thi Firebrand« (Box 477, Portland, Oregon).
»Trybun Lodowy« (Lwow, Rejtana 3, Galizien).
»Anarchist« (David Nicoll, 82, Randal Street, Scheffield).
»La Anarpuia« (J. Casilla de Corres, numere 22, La Plata).

Nyt anarkisttsk Blad i det tyske Sprog »Sturmglocken« Første Aargang, udkommer ugentlig. Udgivere er H. Steichmann og S. Kuraner. Redaktør Max Baginski, hvis Ad. er: 76, 736 Milwankee Avenue, Chikago, De forenede Stater.

Ekspeditionens Brevkasse.

R. Gundersen, Londen modtaget 9 Kr. 6 Øre for Januar Kv. Tak. **Nils W., Malmø,** modtaget for 2 Eksempl. af hvert Nr. i Januer og April Kv. 1 Kr. 75 Øre. Tak.

Endvidere har vi modtaget frivillige Bidrag: »En Proletar der er ked af Tilværelsen« 50 Øre. »Gravrøveren« 35 Øre. »Kaster en Bombe« 50 Øre. R. 1 Kr. 70 Øre. M. 35 Øre. Z. 1 Kr. N. 25 Øre.

Hvorfor kvitteres
J. Møller,
Ekspedient.

Vi paagynder med dette Nr. en Artikkelrække af den bekendte anarkisriske Forfatter, Peter Kropotkin og begynder med et Uddrag af det i sidste Nr. anmeldte Værk: »En Oprøres Ord«; som vi anbefaler Læserne. Red.

Diskussionsklubben Tolerance

har forandret slt Mødested, saa der afholdes Diskussionsmøde hver Onsdag Aften Kl. $8^1/_2$ i »Kommunen«, Gothersgade 155, Kjd.

Onsdagen den 29. April er Æmnet:

Har Majdomonstrationen nogen Betydning?

Alle har Adgang.

Onsdagen den 6. Maj intet Møde i »Kommunen«.

Fællesmøde.

Efter Indbydelse af Diskussionsklubben »Lassalle« afholdes Onsdagan den 6. Maj, Aften, Kl. $8^1/_2$ præcis i Forsamlingsbygningen paa Vesterbro, Enghavevej 40, 1. Æmnet er: **Socialdemokratiets Program,** som indledes af **Gerson Trier.** — Alle »Tolerances« Medlemmer anmodes om at komme tilstede. Ingen vil faa Adgang uden Medlemskort. Indmeldelser modtages ved alle Møder (ogsaa den Aften). Kontingentet er 5 Øre om Ugen, intet Indskud.

*) Hele Listen over vore indkomne Blade, vil blive aftrykt hvert Fjerdingaar.

Udgiver: J. Møller. — Ansvarhavende Redaktør: P. Jensen.
Carl Andersens Bogtrykkeri.